

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/2658
Toplantı Tarihi/Sayısı : 18.4.2024/40
Karar Numarası : 2024/354
Başvuran : M. Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Amasya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, Amasya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu Başkanlığı tarafından 5 gün hücreye koyma cezası verilmesinin hak kaybına yol açtığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Amasya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırıldığı sırada "*Kurumda korku, kaygı veya panik yaratabilecek biçimde söz söylemek veya davranışta bulunmak*" eyleminden 23/9/2019 tarihinde Disiplin Kurulu Başkanlığı tarafından 5 gün hücreye koyma cezası verildiğini,

b. Söz konusu karara karşı Amasya İnfaz Hakimliği ile Amasya 2. Ağır Ceza Mahkemesine yaptığı itiraz başvurularının reddedildiğini, disiplin yönünden hiçbir suçu olmamasına rağmen beş gün hücre cezasına mahkum edildiğini; bu süreçte telefonla görüşme hakkını, açık görüş ziyareti yapma hakkını, mektup alıp gönderme hakkını ve havalandırmaya çıkma hakkını kullanmadığını,

c. Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne başvuru yapması üzerine 5271 sayılı Kanun'un 309'uncu maddesi uyarınca Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nün 19/4/2021 tarihli yazısına istinaden Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca kanun yararına bozma tebliğnamesi hazırlandığını ve Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 17/9/2021 tarihli ilamıyla Amasya 2. Ağır Ceza Mahkemesinin kararının kanun yararına bozulması yönünde karar verildiğini,

ç. Yargıtay 1. Ceza Dairesinin kararı üzerine Amasya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu Başkanlığının 8/2/2022 tarihli disiplin cezası iptal kararı ile Disiplin Kurulu Başkanlığının 23/9/2019 tarihli kararının iptali yönünde karar verildiğini,

d. Kurum İdaresinin vermiş olduğu kararın keyfi olduğunu, hücre cezasını infaz ettiği sırada yaşadığı hak ihlallerinden dolayı mağduriyet yaşadığını ifade etmiştir.

3. Muhatap Amasya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvurana ilişkin 18/9/2021 tarihli tutanak gereğince ve "*Kurumda korku, kaygı veya panik yaratabilecek biçimde söz söylemek veya davranışta bulunmak*" fiili nedeniyle disiplin soruşturması başlatıldığı,

b. Başlatılan disiplin soruşturması sonucunda Amasya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu Başkanlığının 23/9/2019 tarihli ve 2019/... sayılı kararı ile 5 gün hücreye koyma cezası verildiği ve disiplin cezasının infaz edildiği,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

c. Başvuran tarafından Amasya İnfaz Hakimliğine yapılan itirazın 8/10/2019 tarihli ve 2019/... sayılı karar ile reddine karar verildiği,

ç. Amasya İnfaz Hakimliği'nin belirtilen kararına karşı Amasya 2. Ağır Ceza Mahkemesine yapılan itirazın 18/10/2019 tarihli ve 2019/... değişik iş sayılı karar ile reddine karar verildiği,

d. Amasya 2. Ağır Ceza Mahkemesi kararına yapılan itiraz sonucunda Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 17/9/2021 tarihli ve 2021/... sayılı kararı ile Amasya 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 18/10/2019 tarihli ve 2019/... değişik iş sayılı kararının kanun yararına bozulmasına karar verildiği,

e. Kanun yararına bozma kararı sonucunda verilen disiplin cezasına ilişkin olarak Amasya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu Başkanlığı'nın 8/2/2022 tarihli ve 2022/... sayılı kararı ile disiplin cezasının iptaline dair karar verildiği,

f. Hükümlünün dilekçesindeki disiplin soruşturması ve kararına ilişkin olarak alınan kararlarda Amasya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu ya da başka bir kurum personelinin kasıt veya kusuru bulunmadığı, hükümlü ve tutuklular hakkında alınan kararlara itiraz yolunun açık olduğu ve itiraz haklarının bulunduğu, hükümlünün yapmış olduğu itirazlarının üst makamlarca değerlendirilerek sonuca bağlandığı tespit edildiği ifade edilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle; haksız yere uygulanan disiplin cezasının hak ihlaline sebep olduğu ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinde yer alan düzenleme şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz(...)"

6. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

7. Mezkur Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar*" başlıklı 40'inci maddesine göre: "*Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.*"

9. Aynı Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesine göre: "*(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir.*"

10. Mezkur Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesine göre: "*(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

11. Adı geçen Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik*" başlıklı 67'nci maddesi uyarınca:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. Başvuranın dilekçesinden; muhatap Kurum tarafından 23/9/2019 tarihinde disiplin cezası verildiği, bu karara karşı başvuran tarafından yapılan itiraz sonucunda disiplin cezasının 8/10/2019 tarihli ve 2019/... sayılı mahkeme kararı ile onandığı, ardından başvuranın Ağır Ceza Mahkemesine yaptığı itiraza ilişkin 18/10/2019 tarihli ve 2019/... değişik iş sayılı mahkeme kararı ile itirazın reddine karar verildiği anlaşılmaktadır. Başvuranın 18/10/2019 tarihli mahkeme kararına itirazı sonucunda Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 17/9/2021 tarihli ve 2021/... karar sayılı ilamında kanun yararına bozma kararı verildiği ve bu karar sonucunda muhatap Kurum Disiplin Kurulu Başkanlığı tarafından 8/2/2022 tarihinde dava konusu disiplin cezasının iptaline karar verildiği muhatap Kurum tarafından iletilen belgelerden anlaşılmaktadır.

15. Başvuranın Kurumumuza yaptığı başvurunun yargı organlarınca karara bağlanan bir uyuşmazlığa ilişkin olduğu anlaşıldığından Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

18/4/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye